

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 43/2021)

София, 10 ноември 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 04.11.2021 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 04.11.2021 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

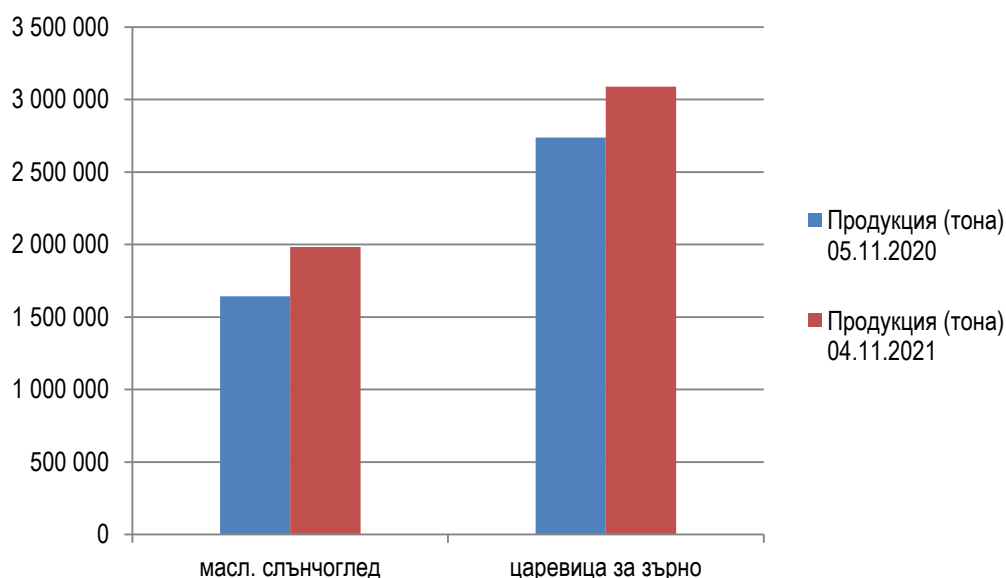
По оперативни данни, към 04.11.2021 г. са прибрани близо 2 млн. тона маслодаен слънчоглед и 3,1 млн. тона царевица за зърно. Количествата са респективно с 20,8% и 12,9% над отчетените по същото време на миналата година, вследствие на по-високите средни добиви от единица площ.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 04.11.2021 г.

	04.11.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	837 888	832 789	99,4%	1 983 545	238	3,5%	3,0%	20,8%	17,2%
царевица за зърно	573 098	529 085	92,3%	3 089 081	584	0,0%	-4,9%	12,9%	18,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 04.11.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

В края на кампанията по прибиране на тютюн от реколта `2021 данните сочат увеличение на продукцията от типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ съответно с 16,4% и 0,4% на годишна база, като значително по-високите средни добиви от декар неутрализират

намалението при площите. От друга страна, производството на Ориенталски тютюн се свива с 6%.

Площи и производство на тютюн към 04.11.2021 г.

	04.11.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 343	3 650	156	-9,1%	-9,1%	-6,0%	3,3%
Тютюн-Вирджиния	956	956	1 852	194	-24,1%	-24,1%	16,4%	54,0%
Тютюн-Бърлей	191	191	508	266	-31,8%	-27,1%	0,4%	37,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Според последните оперативни данни, производството на картофи е с 2,6% над миналогодишното, в резултат на повишения среден добив. На този етап добитите количества пипер, домати и зеле от открити площи изостават с между 2,2% и 28,2% на годишна база. Това се дължи основно на по-малкия размер реколтирани площи към момента, като при зелето и домати се наблюдават и по-ниски средни добиви от декар.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици от началото на 2021 г. досега бележи ръст от съответно 2,8% и 6% спрямо съответния период на 2020 г.

Площи и производство от зеленчуци към 04.10.2021 г.

	04.11.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	9 931	177 830	1 791	-7,2%	-5,1%	2,6%	8,1%
домати на открито	2 249	2 155	36 798	1 708	-21,4%	-24,7%	-28,2%	-4,6%
краставици на открито*	511	507	7 958	1 570	-	-	-	-
пипер на открито	2 695	2 526	42 921	1 699	4,1%	-2,4%	-2,2%	0,2%
зеле	1 236	838	17 339	2 069	-9,1%	-1,9%	-15,7%	-14,1%
домати в оранжерии	467**	464**	40 198	8 663	-17,1%	-9,9%	2,8%	14,0%
краставици в оранжерии	463**	456**	47 011	10 309	1,3%	2,9%	6,0%	2,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати площи.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Прибирането на реколтата от трайни насаждения е към своя край. Към началото на ноември 2021 г. производството на грозде (винено и десертно), малини, сливи и орехи е с между 1,3% и 37,9% над миналогодишното, в резултат от увеличение на реколтираните площи и/или средните добиви. Известно намаление на годишна база е налице при отчетените количества ябълки и круши - респективно с 2,8% и 7,2%.

Площи и производство от трайни насаждения към 04.11.2021 г.

	04.11.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 596	3 977	44 162	1 110	-10,3%	-2,8%	8,4%
круши	623	617	3 052	495	16,6%	-7,2%	-20,4%
сливи	9 140	9 140	62 279	681	13,0%	11,8%	-1,2%
орехи	9 029	8 081	10 129	125	11,8%	37,9%	22,5%
малини	1 860	1 856	6 732	363	-6,3%	9,6%	17,1%
лозя винени	32 892	32 688	201 112	615	-4,3%	7,3%	12,0%
лозя десертни	2 764	2 762	15 800	572	-1,9%	1,3%	3,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

Забележка: Данните за площи за реколтиране с ябълки, орехи и винени лозя от предходния бюлетин са ревизирани.

2. Есенна кампания

Сеитбата на основните есенни култури за реколта `2022 продължава да се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година. Към 04.11.2021 г. засетите площи с пшеница, ечемик, ръж и тритикале са в рамките на 24,6% - 26,8% по-малко на годишна база. Само площите с маслодайна рапица изпреварват отчетените по същото време на 2020 г., с 6,7%.

Засети площи с есенници към 04.11.2021 г. (ха)

Култура	05.11.2020	04.11.2021	Изменение
пшеница	887 645	658 376	-25,8%
ечемик	87 334	65 124	-25,4%
маслодайна рапица	112 330	119 912	6,7%
ръж	4 400	3 220	-26,8%
тритикале	9 540	7 193	-24,6%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През последната седмица през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за износ. Общо за периода от началото на настоящата пазарна година до 7 ноември 2021 г., експортът на пшеница и ечемик през порта нараства респективно със 79,4% и 81,2% спрямо аналогичния период на миналия сезон. Няма данни за реализиран износ на рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 07.11.2020	05.07.2021 – 07.11.2021	Изменение на годишна база
пшеница	458 136	821 730	79,4%
ечемик	43 228	78 332	81,2%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 12,5 хил. тона за последната седмица, общият експорт на царевица за зърно през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2021 г. до момента изпреварва миналогодишния с 11,6%. Все още през порта не са преминавали количества със слънчоглед от реколта `2021.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 07.11.2020	30.08.2021 – 07.11.2021	Изменение на годишна база
царевица	296 705	331 222	11,6%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 7 ноември 2021 г. е реализиран минимален внос на царевица през Пристанище Варна - 3,9 хил. тона. Все още няма данни за осъществен импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 40/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 40/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 3 ноември 2021 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна) и ечемик за страната се повишават в рамките на 2,1% - 2,4% на седмична база, докато при царевицата се отчита лека корекция с 1,4% надолу. Без промяна остава цената на слънчогледа.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 03.11.2021 г., лв./тон без ДДС

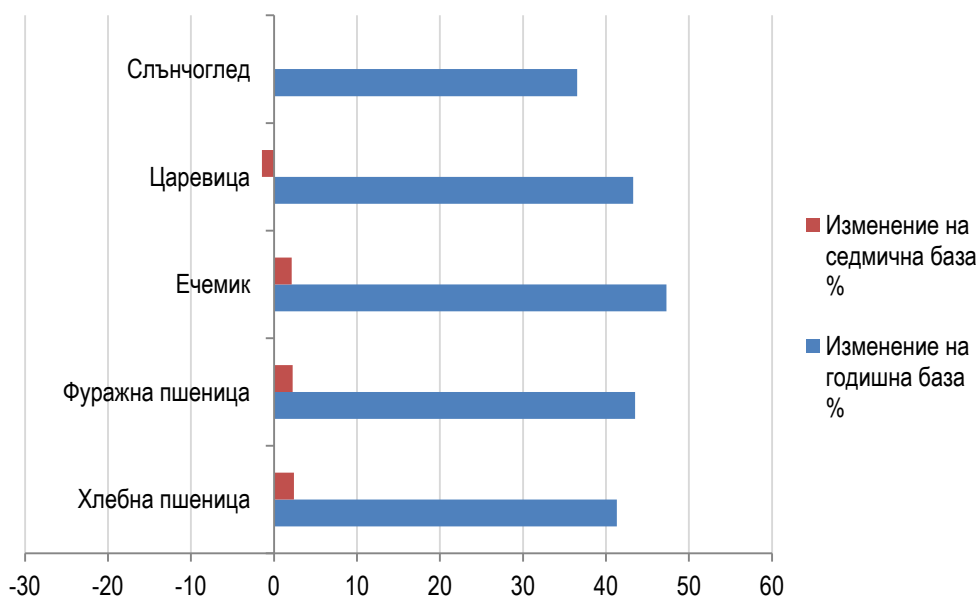
	04.11.2020	27.10.2021	03.11.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	363	501	513	41,3	2,4
Фуражна пшеница	347	487	498	43,5	2,3
Ечемик	294	424	433	47,3	2,1
Царевица	335	487	480	43,3	-1,4
Слънчоглед	813	1 110	1 110	36,5	0,0
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

** Няма данни*

Основните зърнени и маслодайни култури продължават да се търгуват на значително по-високи ценови нива, отколкото по същото време на миналата година. Поскъпването е в границите от 36,5% при слънчогледа до 47,3% при ечемика.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
03.11.2021 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата са преобладаващо в посока на увеличение. Средните цени на едро на оранжерийни краставици, картофи, вносни домати, ябълки, зеле, десертно грозде и червен пипер са с между 1% и 7,2% по-високи спрямо предходната седмица. Същевременно, оранжерийните домати поевтиняват с 4,8%, а зеленият пипер – с 0,7%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 05.11.2021 г., лв./кг

	06.11.2020	29.10.2021	05.11.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,60	0,82	0,83	38,3	1,2
домати (оранжерийни)	2,49	2,31	2,20	-11,6	-4,8
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,93	1,93	1,98	2,6	2,6
краставици (оранжерийни)	2,24	2,03	2,05	-8,5	1,0
краставици (внос)	1,61	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,18	1,39	1,38	16,9	-0,7
пипер (червен)	1,48	1,53	1,64	10,8	7,2
зеле	0,59	0,91	0,94	59,3	3,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	06.11.2020	29.10.2021	05.11.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,19	1,15	1,18	-0,8	2,6
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,54	1,44	1,54	0,0	6,9

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки с аналогичния период на миналата година се наблюдава значително повишение на цените на зелето и картофите – съответно с 59,3% и 38,3%. По-умерено са поскъпнали вносните домати и пиперът (зелен и червен) – от 2,6% до 16,9%. От друга страна, средните цени на едро на ябълките, оранжерийните краставици и оранжерийните домати са с между 0,8% и 11,6% по-ниски на годишна база. Десертното грозде се търгува на същата цена като година по-рано.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 05.11.2021 г.

